

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0912-7LEK-C6.3-CD	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Chirurgia dziecięca
	angielskim	Pediatric surgery

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Przemysław Wolak
1.6. Kontakt	przemyslaw.wolak@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	Polski
2.2. Wymagania wstępne	Anatomia, fizjologia, chirurgia, pediatria

3. FORMY, SPOSOBY I METODY PROWADZENIA ZAJĘĆ

1. Formy zajęć	WYKŁAD: 15 (w tym 3 godz e-learning), ĆWICZENIA: 15, Ćwiczenia Praktyczne: 25	
2. Sposób realizacji zajęć	Wykład – Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK ćwiczenia Klinika Chirurgii Dziecięcej, Urologii i Traumatologii Świętokrzyskie Centrum Pediatrii Wojewódzki Szpital Zespolony	
3. Sposób zaliczenia zajęć	WYKŁAD – E, ĆWICZENIA – Zo	
4. Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny, dyskusja, studium przypadku w warunkach naturalnych.	
5. Wykaz literatury	podstawowa	1. Bağlaj M., Kaliciński P. Chirurgia dziecięca Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016 2. Czernik J. Chirurgia dziecięca. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
	Uzupełniająca	1. Stoba C., Willital G. H., Sołtysiak P. K. Atlas chirurgii dziecięcej Bernardinum 2008 2. Kaliciński P. Chirurgia noworodka Invest- Druk, Warszawa 2004. 3. Czernik J. Powikłania w chirurgii dziecięcej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 4. Wagner A. A. Chirurgia dziecięca. Poradnik dla lekarzy pierwszego kontaktu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003 5. Urazy kostno-stawowe u dzieci. Praktyczny podręcznik. Biblioteka Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

1. Cele przedmiotu

- C1 uzyskanie wiadomości na temat specyfiki i odrębności schorzeń chirurgicznych u dzieci i młodzieży
- C2 przygotowanie do w warunkach oddziału chirurgii dziecięcej, umiejętność rozpoznania chorób chirurgicznych u dzieci
- C3 kształtowanie prawidłowej postawy lekarza wobec dzieci chirurgicznie chorych

2. Treści programowe

Wykłady

1. Odrębność chirurgii dziecięcej (inny rodzaj schorzeń, sposób leczenia, wady wrodzone, odrębności anatomii i fizjologii ustroju także okazy).
2. Historia chirurgii dziecięcej na świecie, w Polsce i Kielcach.
3. Wady wrodzone ośrodkowego układu nerwowego-sposoby leczenia chirurgicznego. Kompleksowe leczenie dziecka z wodogłowiem i przepukliną oponowo-rdzeniową.
4. Wady wrodzone przewodu pokarmowego. Leczenie torakoskopowego zarośnięcia przelyku. Wady zwrotu i położenia jelit. Zarośnięcie jelita cienkiego i grubego. Choroba Hirschspruga. Zarośnięcie odbytu. Niedrożność dróg żółciowych. Sposoby leczenia i operacji u noworodków i niemowląt
6. Chirurgia małoinwazyjna w chirurgii dziecięcej. Laparoskopowe usunięcie wyrostka robaczkowego, uchyłka Meckela, pęcherzka żółciowego. PIRS, Operacja TEPT w chorobie Hirschspruga
7. Leczenie urazów u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem wskazań i sposobów leczenia zachowawczego urazów mózgu, śledziony, wątroby, nerek. Rola lekarza w zachowawczym leczeniu urazów.
8. Ortopedia dziecięca (złamania i zwichnięcia u dzieci)- rozpoznanie, sposoby leczenia i rehabilitacji. Odrębności postępowania u dzieci i dorosłych.
9. Wady wrodzone układu moczowego wymagające leczenia chirurgicznego (wodonercze wrodzone, odpływy pęcherzowo-nerkowe, zespół wycisowania i wierzchniactwa, zaburzenia różnicowania płci). Moczenie nocne i dzienne – rozpoznanie, diagnostyka leczenie.
10. Chirurgia onkologiczna u dzieci i młodzieży.

Ćwiczenia

1. znaczenie diagnostyki prenatalnej. Możliwości leczenia wewnątrzplodowego
2. chirurgia noworodka (niedrożności przewodu pokarmowego – zarośnięcie przelyku, pylorostenoz, zarośnięcie dwunastnicy i jelita cienkiego, choroba Hirschspruga, zarośnięcie odbytu, wytrzewienie, omphalocoele, przepuklina przeponowa, przepuklina oponowo-rdzeniowa, wodogłowie wewnętrzne) – rola pielęgniarki w procesie leczenia i opieki nad noworodkiem.
3. najczęstsze schorzenia chirurgiczne u dzieci (przepuklina pachwinowa, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego)
4. Oparzenia u dzieci – rola pielęgniarki. Pierwsza pomoc na miejscu zdarzenia, Izbie Przyjęć i po przyjęciu do szpitala. Leczenie żywieniowe w oparzeniu. Reakcja SIRS, zespół MODS. Leczenie zachowawcze i operacyjne w oparzeniach. Postępowanie z bliznami pooperacyjnymi.
5. urologia dziecięca
6. Traumatologia dziecięca. Urazy głowy u dzieci. Wstrząśnienie mózgu, krwawienie wewnątrzczaszkowe
7. Specyfika złamań i zwichnięć u dzieci. Złamanie obojczyka, nadkłykciowe kości ramiennej, kości przedramienia. Złamanie kości udowej i podudzia. Urazy kręgosłupa
8. urazy narządów mięsnych u dzieci
9. leczenie żywieniowe w chirurgii dziecięcej
10. Podstawy szycia chirurgicznego.
11. Podstawy szycia w laparoskopii.
12. zaliczenie

Efekty kształcenia dla przedmiotu		
kod	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia
w zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W01	<p>przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci:</p> <p>4) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego,</p> <p>5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego,</p> <p>6) zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych nerek, zaburzeń oddawania moczu, choroby 3akże okazy pęcherzowo-moczowodowej,</p> <p>7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad;</p>	E.W3.
W02	zagadnienia dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;	E.W4.
W03	podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu;	E.W5.
W04	najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach;	E.W6.
W05	<p>przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności:</p> <p>1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej,</p> <p>2) chorób klatki piersiowej,</p> <p>3) chorób kończyn i głowy,</p> <p>4) złamań kości i urazów narządów;</p>	F.W1.
W06	wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;	F.W2.
W07	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;	F.W3.
W08	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;	F.W4.
W09	leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;	F.W5.
W10	wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii;	F.W6.
W11	wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;	F.W7.

W12	<p>problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących; 	F.W10.
W13	<p>przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, 3) urazów czaszkowo-mózgowych, 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego, 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego, 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego; 	F.W13.
W14	<p>w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;</p>	F.W14.
w zakresie UMIĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U01	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;	E.U2.
U02	przeprowadza ćbadanie fizykalne dziecka w każdym wieku;	E.U4.
U03	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;	E.U7.
U04	oceniać stan noworodka w skali Apgari ocenia jego dojrzałość oraz badać odruchy noworodkowe;	E.U8.
U05	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;	E.U9.
U06	oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;	E.U10.
U07	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;	E.U12.
U08	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	E.U13.
U09	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;	E.U14.
U10	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;	E.U15.
U11	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;	E.U16.
U12	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;	E.U17.
U13	kwaliifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;	E.U20.
U14	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;	E.U21.
U15	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikuje przyczyny odchyłeń od normy;	E.U24.
U16	stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	E.U25.

U17	<p>asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych, 2) drenażu jamy opłucnowej, 3) nakłuciu worka osierdziowego, 4) nakłuciu jamy otrzewnowej, 5) nakłuciu lędźwiowym, 6) biopsji cienkoigłowej, 7) testach naskórkowych, 8) próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki; 	E.U30.
U18	planować konsultacje specjalistyczne;	E.U32.
U19	oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;	E.U35.
U20	postępować w przypadku urazów (zakładać opatrunek lub unieruchomienie, zaopatrywać i zszywać ranę);	E.U36.
U21	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;	F.U1.
U22	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;	F.U2.
U23	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;	F.U3.
U24	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	F.U4.
U25	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt;	F.U6.
U26	oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;	F.U7.
U27	wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;	F.U8.
U28	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	F.U9.
U29	monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;	F.U12.
U30	oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;	F.U21.
U31	rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;	F.U22.
U32	oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu;	F.U23.
U33	asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji);	F.U24.

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH , absolwent jest gotów do:		
K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	H.S1
K02	kierowania się dobrem pacjenta;	H.S2
K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	H.S3
K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	H.S4
K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	H.S5
K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	H.S6
K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	H.S7
K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	H.S8
K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	H.S9
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	H.S10
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	H.S11

Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia																						
Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																					
	Egzamin pisemny*			Kolokwium*			Projekt*-metoda case study			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne – obecność na zajęciach			Obserwacja
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć
	W	C	...	W	C	P	W	C	P	W	C	P	W	C	...	W	C	...	W	C	P	W/C/P
W01-W14	+			+	+					+									+			
U01-U33					+	+		+	+		+	+								+	+	
K01-K11																						+

5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Wyniki testu 61-68%
	3,5	Wyniki testu 69-76%
	4	Wyniki testu 77-84%
	4,5	Wyniki testu 85-92%
	5	Wyniki testu 93-100%
ćwiczenia (C)*	3	61-68% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą pytań naprowadzających / uzupełnienia treści przez nauczyciela.

	3,5	69-76% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą nauczyciela.
	4	77-84% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych samodzielnie.
	4,5	85-92% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	93-100% Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne w sytuacjach nowych i złożonych z zastosowaniem <i>EBM</i> .
Ćwiczenia praktyczne*	3	61-68% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą pytań naprowadzających / uzupełnienia treści przez nauczyciela.
	3,5	69-76% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą nauczyciela.
	4	77-84% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych samodzielnie.
	4,5	85-92% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	93-100% Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne w sytuacjach nowych i złożonych z zastosowaniem <i>EBM</i> .

Kryteria oceny ustnej odpowiedzi

1. Udzielenie wyczerpującej temat /zadanie/ odpowiedzi
2. Umiejętność integracji wiedzy z dziedzin / przedmiotów/pokrewnych
3. Samodzielność lub/i kreatywność w prezentacji problematyki, propozycje rozwiązań
4. Prezentacja aktualnej wiedzy związanej z przedmiotem /dziedziną/
5. Rozpoznanie problemów wynikających z zadania

6. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach dydaktycznych określonych w planie studiów (godz. kontaktowe)	55	55
- Udział w wykładach	12	12

- Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach itp.	40	40
Udział w konsultacjach/ PRAKTYKACH		
Przygotowanie do egzaminu/udział w egzaminie, kolokwium zaliczeniowym itp.		
Inne	3 ¹	3 ¹
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	20	20
Przygotowanie do wykładu	10	10
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium itp.	10	10
Przygotowanie do egzaminu/kolokwium		
Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa		
Opracowanie prezentacji multimedialnej		
Przygotowanie hasła do wikipedii		
Inne		
Łączna liczba godzin	75	75
PUNKTY ECTS za przedmiot	3	3

¹ e-learning – zajęcia bez bezpośredniego udziału wykładowcy